

ALFONSO DEL VAL DIXIT

Txema Alonso e Pablo Kaplún*

Un grupo de amigos e amigas de Alfonso del Val, sabedores de que as súas achegas ao desenvolvemento do ecoloxismo no Estado español foron máis que importantes e conscientes de que a súa produción en forma de libros, artigos e estudos non está nin compilada nin difundida convenientemente, decidimos construír un portal web que sirva como repositorio do seu coñecemento e actividade. Estamos convencidos de que moitos e moitas atoparán nel documentación valiosísima para avanzar no coñecemento do ecoloxismo político do que, non podemos cualificalo doutra maneira, Del Val é un experto.

ESTUDOSO E ACTIVISTA DO ECOLOXISMO DESDE OS '70

Non cabe dúbida algunha, Alfonso del Val é unha das máis distinguidas voces do ecoloxismo político en España. El, xunto cun grupo de adiantados ao seu tempo, foron dando forma nos anos 70 a un movemento social que, aos poucos, ha ir socializando as súas mensaxes de maneira tal que hoxe en día é difícil non subscribir os seus axiomas e reivindicacións. O ecoloxismo foi en principio unha chamada de atención sobre determinados problemas que, 50 anos despois, terían consideración de universais e aos que xa case ninguén, polo menos teoricamente, lles dá as costas.

As primeiras expresións do ecoloxismo estaban sumidas, talvez, dun puro conservadorismo ambiental, pero no epílogo do franquismo empezaron a xurdir outras expresións con acentos moito máis reivindicativos. Talvez fora polo momento histórico, que o incipiente ecoloxismo se enraizase noutros movementos en favor, canto menos, da democracia e a liberdade, cando non directamente en fórmulas que expuñan unha revisión do socialismo e do seu corpo teórico. Pero tamén neses momentos este *neomovemento* tivo que enfrontarse, non xa a quen entendía que o mellor sistema económico era o baseado no desenvolvemento do capital, senón a quen postulaba un socialismo real con *tinguiduras marróns*, un tanto capitalista e con escasa sensibilidade ambiental.

Eran tempos difíciles pero tamén de ilusión, tanto porque se vía clara a fin dun réxime, como polo sentir maioritario en sectores da poboación de querían construír unha sociedade máis xusta e solidaria. Alfonso del Val entronca con este movemento tras tocar cos seus dedos as experiencias do maio francés e os cambios de paradigmas que este xerou en tantos e tantas ordes da vida.

RECICLAXE E ENERXÍA: FOCOS DO SEU TRABALLO

A través dun diálogo profundo con el, iremos descubrindo como este movemento foi tomando forma. Como tivo os seus primeiros instrumentos de comunicación en revistas como *Alfalfa* ou *El Ecoloxista* e como os seus postulados foronse dimesinando entre unha sociedade ávida de cambios. Deterémonos nas loitas contra as autoestradas, que querían levar por diante pobos enteiros, e nas primeiras reivindicacións antinucleares, nas que foi protagonista, como o foi, tamén, en presentar as enerxías libres¹ como alternativa para unha sociedade cun desenvolvemento de dimensión sustentable.

Pero Alfonso non foi só un iniciático activo do ecoloxismo, senón que a súa bagaxe de coñecementos levoulle a ser un verdadeiro experto en materia dunha das áreas nas que el mesmo incidiu para cambiar a relación do home co medio: os residuos e a súa reciclaxe. Profesionalmente, pero tamén desde unha formulación de asesoramento militante, é unha das autoridades do sector e custa terminar de enumerar as achegas teóricas -pero tamén prácticas- que desenvolveu neste campo ao longo da súa vida.

Entraremos, tamén con el, en dúas áreas nas que o seu coñecemento se volveu douda reflexión: a enerxía e a auga. En multitude dos seus traballos fixo mención dunha ou outra forma a estes temas que ocupan, tamén, posición central nos seus discursos activistas.

Combinar a acción e a reflexión é, precisamente, una das características de Del Val, quen, a pesar de non poder ser cualificado senón de intelectual, dedicou a súa vida a darlle utilidade ao seu pensamento. Máis aló de encher miles de folios, sempre quixo que a súa mensaxe servira para cambiar social e medio ambientalmente a contorna.

Con el trataremos de escudriñar esta bagaxe de experiencias que, sen dúbida, tamén abordarán reflexións sobre o consumo e o modelo social que o incita. Alfonso soubo difundir como poucos a necesidade de *resituarse* en termos sustentables os ciclos de produción-consumo-residuos

Alfonso del Val entronca co movemento da década dos 70' por unha sociedade máis xusta e solidaria, tras tocar cos seus dedos as experiencias do maio francés

e, como poucos, revalorizou os recursos teóricos de Marcuse sobre a irracionalidade da forma de acceder a bens e produtos, ao que o sistema nos condena.

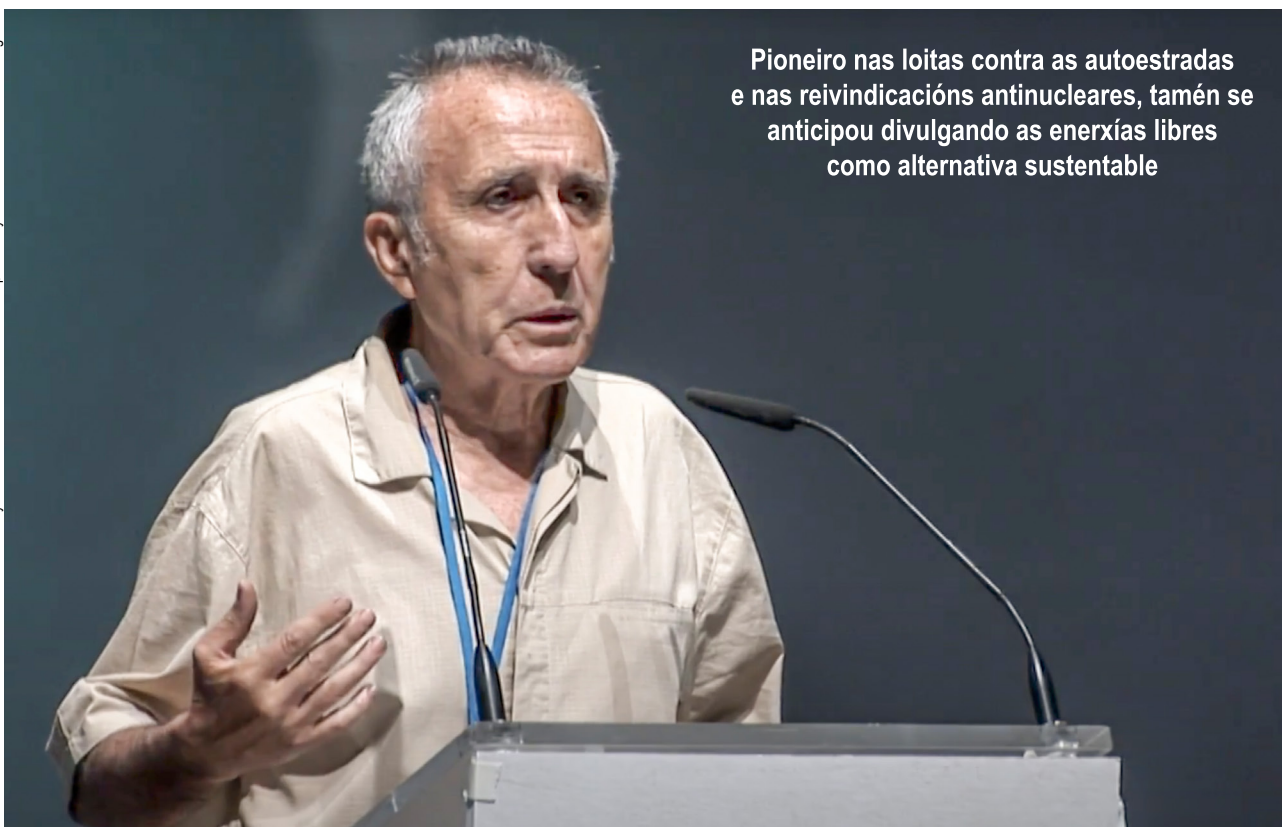
Finalmente, obrigáremoslle a pronunciarse sobre temas que hoxe ocupan espazos preponderantes no discurso político: o cambio climático, a crise dos residuos, o novo modelo enerxético...

Non temos dúbida de que plasmar as súas reflexións, contar a historia desde a súa perspectiva sempre mordaz, relatar a súa profunda análise

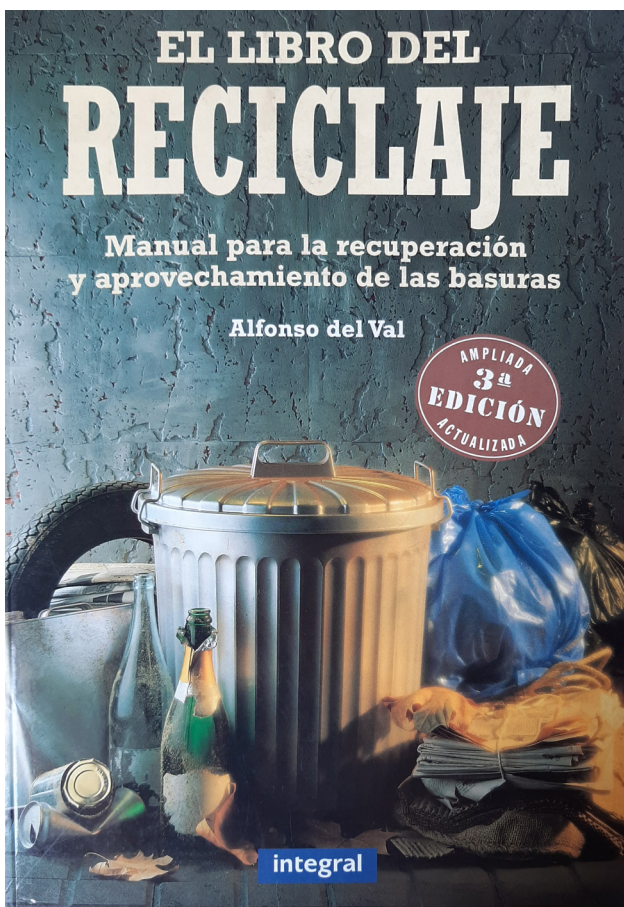
Resu Labrador

Desenvolvemento Sostenible y Lucha contra el Cambio Climático: https://www.youtube.com/watch?v=SAW7Zg9h7A

Pioneiro nas loitas contra as autoestradas e nas reivindicacións antinucleares, tamén se anticipou divulgando as enerxías libres como alternativa sustentable

Alfonso del Val nunha intervención durante o Congreso Internacional Tenerife + Sostenible.

Cuberta da terceira edición de El libro del Reciclaje, de Alfonso del Val, publicada en 1997.

achegaranos a coñecer as primeiras expresións prácticas dos postulados deste movemento, alumaranos sobre as contradicións do noso sistema produtivo na súa relación co medio, abríranos os ollos sobre as formas irracionais de consumo... e deixáranos, como sociólogo antidogmático que é, preguntas aínda sen capacidade de resposta.

BIOGRAFÍA E OBRA NUN PORTAL WEB

A produción final do noso achegamento a Alfonso será en clave dixital mediante a publicación dun portal web que, ademais da entrevista biográfica que pensamos realizarlle, acompañaremos coa inmensa maioría da súa inxente produción bibliográfica e xornalística. De mesmo xeito, trataremos que as persoas e publicacións que entenda relevantes para este proceso de difusión de obra e pensamento, teñan acomodo na páxina, de modo e maneira que, ao consultala, poidamos toparnos con aquilo que os enciclopedistas dos séculos XVIII e XIX pretendían: compilar o máximo coñecemento nun mesmo espazo.

Estamos convencidos de que o produto final será o suficientemente atractivo en termos de deseño como para que a densidade da análise, o conxunto da bibliografía, as achegas dos seus colaboradores e os demais recursos a utilizar (vídeos, *raports*, estudos...) se doten de lixeireza suficiente para a consulta cómoda por calquera persoa que a el queira achegarse.

Se estiveses interesada en involucrarte con nós, trasladarnos artigos de Alfonso, ou das túas colaboracións profesionais ou militantes con el, agradeceríámosche moito que nos contactes a través do mail: biografidelval@gmail.com

***Pablo Kaplún, educador ambiental, fundador da Asociación Geografía Viva (Venezuela) e do Movimientto SER (Sinergia, Experimentación, Reinención), ten vínculos con Alfonso del Val desde hai 30 anos. Txema Alonso, sociólogo de formación e militante ecoloxista, colaborou con Alfonso del Val en diversos traballos e estudos.**

da construción social na que vivimos, servirá a un feixe variado de fins. Axudará a construír a historia do movemento ecoloxista nas "hespañas",

¹ Termo que alude ás enerxías renovables, así como a aquelas de control local ou autoxeración non dependentes do gran capital; en todo caso orientadas á eficiencia e o aforro enerxético.